

til en Overenskomst i denne Sag, og dette er vel heller ikke umuligt, naar man fra alle Sider vilde give lidt efter og ikke vil staa altfor stift paa, hvad man anser for det absolut Rette. Jeg haaber, at ogsaa den høitærede Minister fra sin Side vil komme Rigsdagen imøde, saavidt det er muligt, saa at vi kunne komme til en virkelig Ordning af disse Forhold.

Ploug: Jeg kan meget vel være enig med den ærede sidste Taler i det Ønskelige i, at man kunde saa Tienden afløst, navnlig fordi jeg tror, at den nævnte Ydelse i høj Grad misforstaas af mange Ydere, der ikke huske paa, hvorledes det virkelige Forhold er, nemlig, at Tienden er en Sordrente, som fra meget gammel Tid hviler paa Jorden, hvorfor de nuværende Besiddere af tiendeplygtig Jord ville have faaet deres Jord billigere end de, som have tiendefrit Hartorn. Kunde en Afløsning af Tienden altsaa komme til at ske paa en retfærdig Maade, saa tror jeg ikke, at man vilde kunne indvende Noget derimod. Men jeg maa gjøre opmærksom paa — hvad den høitærede Minister forresten allerede har fremhævet —, at der ikke derved, at man gaar ind paa det af Regjeringen forelagte Lovforslag, lægges den allermindste Bæmselighed i veien for Tiendens Afløsning. Man vil altsat med den samme Lethed kunne indbetale sin Tiendafløsningssum i en Lønningsfond som i Statskassen, og naar den foreslaaede Lønningsfond først er bleven indrettet og alle Landets Menigheder derefter vise sig at være enige om at ville have Tienden afløst, saa ville de ærede Herrer netop dertilgennem opnaa, hvad de ønske, nemlig at alle Kirkens Embedsmænd blive lønede af denne samme Lønningsfond. — Jeg vilde meget beklage, om man paa Grund af slette Misforstaaelser vilde styde den foreslaaede Lov ud i Tiden og lægge Hindringer i veien for det Fremskridt, som vi nu kunne saa gjort. Det ærede 1ste Medlem for 9de Kreds (N. Rasmussen) udtalte vel, at den

foreslaaede Reform kun var en halv Reform; men, mine Herrer, dette kan jo siges om uendelig mange Reforme. Det er overmaade vanskeligt i et gammelt Samfund, der har en Mængde mosgroede Indretninger, at komme til, hvad man fra et vist Standpunkt vil kalde en fuld Reform, o: en Reform, hvorved Alt tages med, og ved hvilken man indretter den fremtidige Tilstand saaledes, som man i sig anser det for ønskeligt, og som det vilde være muligt at gjøre, hvis man begyndte lige forfra. Hvis vi kunde begynde at konstituere vort Samfund forfra, saa vilde vi jo kunne indrette og vilde vel ogsaa indrette en Mængde Ting ganske anderledes, end de nu ere indrettede og lade sig indrette. Efter min Overbevisning vil der vindes saa overordentlig meget ved at gaa ind paa den af Regjeringen foreslaaede Reform, at jeg meget vilde beklage, om man nu vilde styde denne fra sig, efterat den i over en halv Snes Aar har været paa Dagsordenen, hvorefter der maasse atter vilde gaa endnu en halv Snes Aar hen, uden at man gjorde Noget ved Sagen. Og man giver jo paa den anden Side heller ikke det Allermindste bort ved at tage Regjeringens Forslag, som det oprindeligt forelaa, eller saaledes som det er blevet omændret af et Mindretal i Folkethinget. Man vil derfor ligesuldt senere kunne komme til den Ordning, som man ønsker; man vil ligesuldt kunne saa Tienden afløst, naar alle Landets Menigheder ere enige derom, og man vil derved ligesuldt paa en naturlig Maade kunne komme dertil, at alle Præster lønnes af Lønningsfonden. Jeg vil saaledes meget ønske, at man fra alle Sider med god Villie vil samles i et Udvalg for der at drøfte denne Sag nærmere, hvorved man da vistnok maa kunne blive enig om fra dette Things Side at støtte den Reform, som Regjeringen har bragt i Forslag. Vi maa huske paa, mine Herrer, at det ved en Reform som denne har meget at sige, om man kommer 10 Aar før, eller senere. Reformen kan jo nemlig ikke træde i